

Témy dizertačných prác na prijímacie konanie na štúdium 3. stupňa v študijnom programe medzinárodné ekonomické vzťahy na FMV EU v Bratislave pre akademický rok 2026/2027

Téma:

Pasca stredného príjmu v krajinách strednej a východnej Európy: úloha štrukturálnej transformácie a priamych zahraničných investícií

Školiteľ:

prof. Ing. Martin GREŠŠ, PhD.

Anotácia:

Dizertačná práca sa zameriava na problematiku pasce stredného príjmu v krajinách strednej a východnej Európy s dôrazom na postsocialistické ekonomiky. Cieľom je analyzovať, do akej miery proces štrukturálnej transformácie a prílev priamych zahraničných investícií (PZI) ovplyvnili schopnosť týchto krajín dlhodobo konvergovať k vyspelým ekonomikám Európskej únie. Výskum kombinuje teoretické prístupy k pasci stredného príjmu s kvantitatívnou analýzou kľúčových determinantov rastu. Dôraz sa kladie na historický kontext transformácie, zmeny v sektorovej štruktúre a kvalitatívnu stránku investícií. Práca nadväzuje na existujúcu literatúru, ktorú rozširuje o regionálne špecifický pohľad a formuluje implikácie pre hospodársku politiku v regióne.

Cieľ práce:

Hlavným cieľom dizertačnej práce je identifikovať a kvantifikovať faktory, ktoré prispievajú k riziku uviaznutia krajín strednej a východnej Európy v pasci stredného príjmu. Práca sa osobitne zameriava na kauzálny vplyv štrukturálnej transformácie a zahraničných priamych investícií na spomalenie tempa konvergenencie a ponúka odporúčania pre udržateľný rastový model týchto ekonomík.

Téma:

Vedecká diplomacia ako nástroj ekonomického rastu krajín

Školiteľ:

doc. Mgr. Boris MATTOŠ, PhD.

Anotácia:

Vedecká diplomacia ako nový fenomén kombinujúci vedu, technológiu a diplomaciu na riešenie globálnych výziev dokáže významne prispievať k ekonomickému rastu krajín. Krajiny s rozvinutou vedecko-technologickou základňou a efektívnou vedeckou diplomaciou dokázali výrazne posilniť svoju ekonomickú výkonnosť prostredníctvom inovácie, exportu technológií a prilákania zahraničných investícií. Dizertačná práca bude analyzovať ekonomické výhody vedeckej diplomacie vybraných krajín, ktoré slúžia ako príklad úspešného využitia vedeckej diplomacie na hospodársky rast a zameria sa na možnosti aplikácie osvedčených stratégií na Slovensku, s cieľom zvýšiť jeho inovačný potenciál a posilniť jeho postavenie v medzinárodných ekonomických vzťahoch.

Cieľ práce:

Cieľom tejto dizertačnej práce bude analyzovať ekonomické výhody vedeckej diplomacie vybraných krajín, ktoré slúžia ako príklad úspešného využitia vedeckej diplomacie na hospodársky rast a zamerať sa na možnosti aplikácie osvedčených stratégií na Slovensku, s cieľom zvýšiť jeho inovačný potenciál a posilniť jeho postavenie v medzinárodných ekonomických vzťahoch.

Téma:

Mainstream, alternatíva a ekonomika: Kritická diskurzívna analýza českých a slovenských médií

Školiteľ:

doc. Dr. Tomáš Imrich PROFANT

Anotácia:

Doktorandský projekt je súčasťou výskumu zameraného na analýzu ekonomických diskurzov v českých a slovenských médiách stredného prúdu a alternatívy. Jeho cieľom je systematicky preskúmať, ako vybrané printové médiá konštruujú ekonomickú realitu, aké typy ekonomických diskurzov produkujú a do akej miery je možné analyticky rozlíšiť „mainstreamové“ a „alternatívne“ prístupy k ekonomickým otázkam. Projekt je teoreticky ukotvený v postštrukturalistickej kritickej medzinárodnej politickej ekonómii, a metodologicky vychádza z kritickej diskurzívnej analýzy (Fairclough, van Leeuwen), kvalitatívnej obsahovej analýzy a kvalitatívnych rozhovorov. Doktorand/ka sa bude podieľať na tvorbe teoretického rámca ekonomických diskurzov, na konštrukcii analytických kategórií a na analýze mediálnych textov z českých a slovenských denníkov a časopisov (MF Dnes, Ekonom, Deník Referendum, Denník N, Zem a vek). Osobitná pozornosť bude venovaná otázke, či existujú systematické rozdiely medzi mainstreamovými a alternatívnymi médiami. Súčasťou projektu je aj realizácia a analýza rozhovorov s novinármi a novinárkami, zameraná na ich reflexiu vlastnej diskurzívnej produkcie a vzťah k dominantným ekonomickým diskurzom a ich alternatívam. Prínos doktorandského projektu spočíva v prehĺbení empirickej analýzy ekonomických diskurzov v českom a slovenskom mediálnom prostredí, v identifikácii mechanizmov legitimizácie ekonomických tvrdení a v rozpracovaní vzťahu medzi mediálnym diskurzom, ekonomickou ideológiou a politickými účinkami diskurzov vo verejnom priestore.

Cieľ práce:

Cieľom doktorandského projektu je kriticky analyzovať a porovnať mainstreamové a alternatívne ekonomické diskurzy vo vybraných českých a slovenských printových médiách s cieľom identifikovať ich kľúčové diskurzívne vzorce, spôsoby legitimizácie a rozdiely v konštruovaní economickej reality, ako aj zhodnotiť, ako tieto diskurzy reflektujú a interpretujú samotní novinári, ktorí ich produkujú.

Téma:

Hodnotenie efektov programu EU4Environment v kontexte vodného stresu a udržateľného vodného manažmentu v krajinách Východného partnerstva

Školiteľ:

doc. Ing. Kristína BACULÁKOVÁ, PhD.

Anotácia:

Program EU4Environment cieľi pomoc šiestim partnerským krajinám v snahe zachovať ich prírodný kapitál a zvýšiť environmentálnu pohodu ľudí prostredníctvom podpory environmentálnych opatrení, ekologickejšieho rastu a zavádzania mechanizmov na lepšie riadenie environmentálnych rizík a vplyvov. Arménsko, Azerbajdžan, Bielorusko, Gruzínsko, Moldavsko aj Ukrajina čelia štrukturálnemu nedostatku vody, obmedzeným údajom o skutočnom odbere vody a čoraz častejším suchám v dôsledku zmeny klímy. Vodný stres sa tak v týchto krajinách neustále zvyšuje. Iniciatíva EU4Environment mala prispieť k inovatívnym riešeniam v oblasti plánovania vodného hospodárstva, pričom podpora bola inovatívne orientovaná aj na tzv. nature-based-solutions na zlepšenie schopnosti krajiny zachytávať a pomaly uvoľňovať vodu, a tým zmiernovať účinky sucha. Rok po oficiálnom ukončení možno hodnotiť, či jednotlivé ambiciózne plány skutočne našli uplatnenie v praxi alebo zostali v deklaratívnej rovine. Pomoc v oblasti vodného manažmentu zrkadlí snahu Únie o rozširovanie vzťahov s krajinami Východného partnerstva aj mimo politickú rovinu.

Cieľ práce:

Cieľom práce je empirické zhodnotenie pôsobenia programu EU4Environment v kontexte vodného manažmentu v krajinách Východného partnerstva. Práca sa zameriava na analýzu deklarovaných programov a opatrení a ich reálne uplatnenie v praxi v predmetných krajinách. Hodnotí monitorovanie vodných dát, koncepciu vodných politík a ich zmenu v čase. Skúma prístup EÚ k otázkam vodného stresu v komplexnosti vzťahov EÚ a Východné partnerstvo.

Téma:

Digitalizácia financovania medzinárodného obchodu a jej vplyv na udržateľnú integráciu a konkurencieschopnosť MSP v medzinárodnom obchode

Školiteľ:

Dr. habil. Ing. Eva JANČÍKOVÁ, PhD.

Anotácia:

Dizertačná práca sa zaoberá digitalizáciou financovania medzinárodného obchodu a jej významom pre postavenie malých a stredných podnikov (MSP) v medzinárodnom obchodnom prostredí. Zameriava sa na posúdenie prínosu digitálnych nástrojov obchodného financovania pre zlepšenie prístupu MSP k financovaniu, zvýšenie efektívnosti obchodných operácií a posilnenie ich konkurencieschopnosti. Súčasne identifikuje riziká, bariéry a inštitucionálne súvislosti spojené s digitalizáciou tejto oblasti. Súčasťou práce bude empirický výskum zameraný na využívanie digitálnych nástrojov financovania medzinárodného obchodu MSP. Výsledky práce prispievajú k lepšiemu pochopeniu úlohy digitalizácie financovania v medzinárodnom obchode a umožnia formulovať odporúčania pre podniky, finančné inštitúcie

a tvorcov hospodárskej politiky v kontexte podpory udržateľného rozvoja a konkurencieschopnosti MSP.

Cieľ práce:

Cieľom dizertačnej práce je posúdiť vplyv digitalizácie financovania medzinárodného obchodu na udržateľnú integráciu a konkurencieschopnosť malých a stredných podnikov v medzinárodnom obchode, identifikovať súvisiace príležitosti a riziká a formulovať odporúčania pre efektívne využívanie digitálnych nástrojov obchodného financovania.

Téma:

Regulácia autonómnych zbraňových systémov a jej ekonomické dôsledky v medzinárodných ekonomických vzťahoch

Školiteľ:

JUDr. Lucia BOCKOVÁ, PhD.

Anotácia:

Rýchly rozvoj autonómnych zbraňových systémov (AWS), založených na umelej inteligencii, zásadne mení charakter moderných ozbrojených konfliktov a zároveň ovplyvňuje ekonomické rozhodovanie štátov v oblasti obrany, technologických investícií a fungovania globálneho zbrojárskeho priemyslu. Spôsob, akým sú tieto technológie regulované na medzinárodnej a regionálnej úrovni, má priamy dopad na obranné rozpočty, konkurencieschopnosť podnikov, obchod s vojenským materiálom a geopolitickú rovnováhu medzi hlavnými aktérmi svetovej ekonomiky. Dizertačná práca sa preto bude sústreďovať na systematické preskúmanie vzťahu medzi právnou reguláciou AWS a ekonomickými stratégiami štátov, a to prostredníctvom politicko-ekonomickej analýzy obranných rozpočtov, investícií do výskumu a vývoja, obchodných tokov a priemyselnej politiky v oblasti vojenských technológií.

Cieľ práce:

Cieľom dizertačnej práce je identifikovať ekonomické dôsledky právnej regulácie autonómnych zbraňových systémov na správanie štátov, obranný priemysel a medzinárodné ekonomické vzťahy a na tomto základe navrhnúť regulačné mechanizmy, ktoré budú právne udržateľné a ekonomicky efektívne.

Téma:

Priame zahraničné investície, ekonomický rast a environmentálne dopady: empirická analýza vybraných krajín

Školiteľ:

prof. Ing. Mgr. Renáta PITOŇÁKOVÁ, PhD.

Anotácia:

Práca analyzuje vzťah medzi priamymi zahraničnými investíciami, ekonomickým rastom a kvalitou životného prostredia vo vybranej krajine alebo skupine krajín. Hlavným cieľom je empiricky preskúmať vplyv prílevu priamych zahraničných investícií na ekonomický rast a environmentálne dopady vyjadrené prostredníctvom emisií CO₂. Výskum testuje platnosť teoretických konceptov Pollution Haven Hypothesis a Pollution Halo Hypothesis, ktoré vysvetľujú možné environmentálne dôsledky zahraničných investícií. Empirická analýza bude realizovaná pomocou ekonometrických metód na základe časových alebo panelových dát, pričom budú analyzované vzťahy medzi prílevom priamych zahraničných investícií, ekonomickým rastom a mierou emisií CO₂. Výsledky výskumu umožnia identifikovať charakter vplyvu zahraničného kapitálu na životné prostredie a zároveň poskytnú podklad pre návrh hospodársko-politických opatrení zameraných na efektívnejšie využívanie zahraničných investícií pri podpore udržateľného ekonomického rastu.

Cieľ práce:

Cieľom práce je analyzovať vzťah medzi priamymi zahraničnými investíciami (PZI), ekonomickým rastom a environmentálnymi dopadmi v podobe emisií CO₂ vo vybraných krajinách a ekonometricky kvantifikovať ich vzájomné vzťahy.

Téma:

Vodná bezpečnosť ako faktor ekonomickej diferenciacie: analýza štrukturálnych nerovností, regulácie a konkurencieschopnosti

Školiteľ:

PhDr. Michael AUGUSTÍN, PhD., MPA

Anotácia:

Dizertačná práca skúma vodnú bezpečnosť ako faktor ekonomickej diferenciacie v rámci vybraného geografického regiónu alebo prípadov. Vychádza z predpokladu, že asymetrické rozdelenie vodných zdrojov predstavuje štrukturálnu nerovnosť, ktorá je ďalej formovaná rozdielnymi regulačnými režimami, cenotvorbou a investičnými kapacitami členských štátov. Práca sa opiera o prístup politickej ekonómie a analyzuje, ako interakcia prírodných nerovností a verejnej regulácie ovplyvňuje nákladové podmienky, investičnú atraktivitu a konkurencieschopnosť ekonomík. Práca prispeje k rozšíreniu diskusie o environmentálnych determinatoch konkurencieschopnosti tým, že vodnú bezpečnosť zasadí do rámca politicko-ekonomickej analýzy asymetrií v rámci vybraného geografického regiónu alebo prípadov.

Cieľ práce:

Cieľom dizertačnej práce je preskúmať, ako interakcia štrukturálnych nerovností v distribúcii vodných zdrojov a rozdielných regulačných režimov prispieva k ekonomickej diferenciacii a ovplyvňuje konkurencieschopnosť.

Téma:

Krajiny Vyšehradskej skupiny v Európskej únii: ekonomické a politické aspekty

Školiteľ:

PhDr. Peter CSÁNYI, PhD.

Anotácia:

Práca sleduje transformáciu vyšehradskej spolupráce z nástroja na podporu európskej integrácie na formát, v ktorom dominujú národné záujmy a kritika EÚ. Práca bude taktiež skúmať aj vplyv politizácie na dynamiku regionálnej spolupráce v rámci V4 a jej schopnosť pôsobiť ako jednotný aktér v EÚ. Teoretická časť práce sa bude venovať definovaniu konceptov politizácie, populizmu, euroskepticizmu a nacionalizmu v kontexte európskej integrácie. Vychádza z teórie politického diskurzu a skúmania, ako sa téma európskej integrácie mení na predmet politického konfliktu v krajinách V4. Empirická časť práce sa zameria na vyjadrenia politických lídrov krajín V4, opakujúce sa naratívy a ich využitie v politickom boji. Osobitná pozornosť je venovaná tzv. „vyšehradskému efektu“, teda spôsobu, akým si krajiny V4 posilňujú euroskeptické postoje a oslabujú mechanizmy spolupráce v rámci EÚ.

Cieľ práce:

Cieľom dizertačnej práce je vytvoriť teoretický rámec na pochopenie procesu politizácie európskej integrácie v strednej Európe (konkrétne v krajinách V4) a prispieť k širšej akademickej diskusii o budúcnosti EÚ v podmienkach rastúcej politickej polarizácie. Výsledky analýzy môžu byť využité pri hodnotení stability a smerovania vyšehradskej spolupráce.

Téma:

Politicko-ekonomické determinanty nového populizmu v krajinách Vyšehradskej skupiny po finančnej kríze v roku 2008

Školiteľ:

Mgr. Tetyana ZUBRO, PhD.

Anotácia:

Téma práce sa zameriava na analýzu politicko-ekonomických determinantov nového populizmu v krajinách Vyšehradskej skupiny (V4) po globálnej finančnej kríze v roku 2008. Nárast populizmu predstavuje významnú výzvu pre stabilitu demokratických inštitúcií, kvalitu vládnutia a smerovanie európskej integrácie v strednej Európe. Skúmanie dôsledkov krízy umožňuje lepšie pochopiť, prečo sa posilnili politické naratívy založené na kritike elít, globalizácie a nadnárodných štruktúr, vrátane Európskej únie. Výsledky výskumu prispievajú k hlbšiemu porozumeniu dynamiky populistckej politiky v regióne a poskytnú analytický základ pre tvorbu verejných politík zameraných na posilnenie demokratickej odolnosti a sociálno-ekonomickej stability. Metodologickým základom výskumu bude komparatívna analýza procesov v krajinách Vyšehradskej skupiny s využitím kombinácie kvantitatívnych a kvalitatívnych výskumných metód.

Cieľ práce:

Cieľom práce je identifikovať kľúčové politické a ekonomické faktory, ktoré prispeli k vzostupu nového populizmu v Poľsku, na Slovensku, v Českej republike a Maďarsku v kontexte ekonomických a sociálnych dôsledkov globálnej finančnej krízy.

Téma:

Postavenie Turecka v súčasnej svetovej ekonomike a politike

Školiteľ:

doc. PhDr. Rudolf KUCHARČÍK, PhD.

Anotácia:

Turecko predstavuje významného aktéra v súčasnom medzinárodnom systéme, ktorého postavenie je ovplyvnené strategickou geografickou polohou na rozhraní Európy, Ázie a Blízkeho východu, ako aj jeho ekonomickým a politickým potenciálom. V posledných desaťročiach sa Turecko snaží posilňovať svoju úlohu v globálnej ekonomike a medzinárodnej politike prostredníctvom aktívnej zahraničnej politiky a rozvoja obchodných vzťahov. Práca sa zameriava na analýzu ekonomických a politických faktorov formujúcich postavenie Turecka v súčasnom svetovom systéme, ako aj na identifikáciu hlavných príležitostí a výziev, ktoré ovplyvňujú jeho ďalší vývoj a medzinárodný vplyv.

Cieľ práce:

Cieľom práce je analyzovať postavenie Turecka v súčasnej svetovej ekonomike a politike v kontexte jeho geopolitickej a hospodárskej dynamiky. Práca sa zároveň zameriava na zhodnotenie faktorov, ktoré ovplyvňujú jeho úlohu v medzinárodných vzťahoch a globálnom hospodárskom systéme.

Téma:

Ochrana zahraničných investícií v čase ozbrojeného konfliktu

Školiteľ:

Dr. habil. JUDr. Ing. Katarína BROCKOVÁ, LL.M. PhD.

Anotácia:

Vplyv ozbrojeného konfliktu na trvanie ochrany zahraničných investícií je témou v oblasti medzinárodného práva, ktorá v súvislosti s aktuálnou geopolitickou situáciou získava už aj v európskom kontexte veľmi praktický význam. Novodobé medzinárodné investičné právo ako oblasť hraničiaca a interagujúca s viacerými tematickými okruhmi medzinárodného práva verejného, najmä s medzinárodným humanitárnym právom, sa neustále dynamicky vyvíja a právny režim pre ochranu zahraničných investícií nie je ani zďaleka ustáleným monolitným celkom. Mnohé otázky vznikajúce v súvislosti s ochranou zahraničných investícií na území štátu zasiahnutým ozbrojeným konfliktom nemajú jednoznačné odpovede a vyžadujú ďalšie skúmanie.

Cieľ práce:

Cieľom tejto práce je analýza existujúceho právneho režimu pre ochranu zahraničných investorov v prípade ozbrojeného konfliktu na území hostiteľského štátu.
